

Hollolan kunta/kaavoitus

Viite: Lausuntopyyntö 20.3.2025 (HOLDno-2023-475)

Asia: Vähäselänojan alueen asemakaava kaavaehdotus, Hollola

Suunnittelualue sijoittuu Kukkilan kylään Kalliolanpeltotien ja Vähäselänojan väliselle maatalouskäytössä olevalle Sorvasen peltoalueelle. Suunnittelualue on kokonaisuudessaan Hollolan kunnan omistuksessa. Alueen pinta-ala on noin 17,3 hehtaaria. Asemakaavoituksen tavoitteena on osoittaa Kukkilan alueelle lisää pientalotontteja yleiskaavan ja vuoden 2023 kaavoitusohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo antaa asemakaavan ehdotusvaiheen aineistosta pyydettyä lausuntoaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Viitaten luonnosvaiheesta 4.7.2023 antamaansa lausuntoon, museo toteaa, ettei asiakohdan hankkeelle ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Museo kuitenkin huomauttaa, että kaavaselostuksen kohta 3.1.3 *Rakennettu ympäristö* on syytä muuttaa: Muinaisjäännökset eivät kuulu pelkästään rakennettuun ympäristöön vaan ovat huomattavasti laajempi käsite. Myös termi *muinaismuistot* tulisi vaihtaa muotoon *muinaisjäännökset* tai *arkeologiset suojelukohteet*.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Museo on valmisteluvaiheeseen antamassaan lausunnossa tuonut esille kaava-alueen maakunnalliset ja paikalliset arvot ja pyytänyt täydentämään kaavaselostusta rakennetun ympäristön ja maiseman kuvauksella tai nykytilan analyysillä. Kaavahankkeen aiheuttamat vaikutukset tuli arvioida maiseman lisäksi myös suunnittelualueen ulkopuolella sijaitsevaan rakennettuun kulttuuriympäristöön. Kaavaselostusta on täydennetty lähialueen kulttuuriympäristökohteiden kuvauksella, sekä laadittu kaavaehdotukseen havainnekuvat lähiympäristö huomioiden.

Kaavaselostuksessa todetaan, että asemakaavan toteutumisen myötä maakunnallisesti arvokkaan peltoalueen koko pienenee. Maisemavaikutuksia on lievennetty ehdotuksessa siten, että maiseman kannalta tärkein lounais-koillisuuntainen näkymä on jätetty avoimeksi, ja avoin näkymä muodostuu myös kaava-alueen eteläpuolelle. Kaavalla ei selostuksen mukaan arvioida olevan oleellista vaikutusta mahdollisesti paikallisesti arvokkaisiin rakennetun kulttuuriympäristön kohteisiin.

Museon näkemyksen mukaan kaavaehdotus muuttaa arvokkaan maisema-alueen näkymiä maatalousmaisemasta esikaupunkimaiseksi rakennetuksi ympäristöksi. Maakunnallisesti arvokkaan maiseman keskeinen ominaispiirre, koillislounaissauntainen pitkä näkymä kapenee huomattavasti, lieventämistoimenpiteistä huolimatta.

Kaavaratkaisussa liikutaan maisemallisesti arvokkaan alueen muutoskestävyyden rajoilla. Vaikutusten arviointia maiseman osalta tulee edelleen täydentää sekä pohtia, onko yleiskaavan suunnittelumääräys kulttuuriympäristön ja maiseman arvojen säilymisen osalta huomioitu riittävästi.

Kaavaselostuksen mukaan rakentamistapaohjeet alueelle laaditaan kaavan hyväksymisen jälkeen. Museon näkemyksen mukaan, mikäli kaava päätetään toteuttaa, tulee alueen arvot huomioiden rakentamisen laatuun kiinnittää erityistä huomiota.

Museolla ei ole Vähänselänojan kaavaehdotukseen muuta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman suojelun osalta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Tomi Kuljukka

rakennustutkija Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus